

Energiatuet

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Uusiutuvan energian edistäminen (taloudelliset ohjauskeinot)

- **Päästökauppa (EU)**
- **Energiaverotus (VM)**

- **Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotukilaki (1396/2010)**
 - Tuulivoima, biokaasu, pien-CHP (puupolttoaineet)
 - Metsähakkeen muuttuva tuotantotuki
- **Liikenteen biopolttoaineiden jakelovelvoitelaki**
 - Tavoite 20 % vuonna 2020
 - EU-vähimmäisvaatimus 10 % vuonna 2020
- **Energiatuki**
 - Uusiutuva energia ja energiatehokkuus
 - Uusi teknologia ja demonstraatiot

- **MMM:n avustukset**
- **Asuinrakennusten lämmitysjärjestelmien energiatuki (YM)**
- **Yleinen t&k-rahoitus (Tekes ja Elyt)**

Uusiutuvan energian edistäminen (taloudelliset ohjauskeinot)

- Päästökauppa
- Energiaverotus (VM)

- **Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotukilaki (1396/2010)**

"Uusiutuvan energian lisäämisen laskeva ja EU:n suuntaviivat täyttävä tuki perustetaan teknologianeutraalisuuteen taloudelliseen edullisuusjärjestykseen."
Työryhmä 11/2015-4/2016
"Ylimenokauden ratkaisuna ja suomalaisen hankeosaamisen ylläpitämiseksi on tarpeen ottaa käyttöön teknologianeutraalit tarjouskilpailut." **Energia- ja ilmastostrategia 2016**

- **Liikenteen biopolttoaineiden jakeluvelvoitelaki**

"Biopolttoaineiden osuutta tieliikenteen energiankulutuksesta nostetaan nykyisen biopolttoaineiden jakeluvelvoitelainsäädännön vuonna 2020 edellyttämästä 13,5 prosentin energiasisällön fyysisestä osuudesta 30 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.."
Energia- ja ilmastostrategia 2016

- **Energiatuki**

- **Uusiutuva energia ja energiatehokkuus**

- **Uusi teknologia ja demonstraatiot**

Kärkihanke:
Biotalous ja puhtaat ratkaisut
100 M€ (/300 M€)
→ Energiakärkihankehaku 2016-2018

- MMM:n avustukset
- Asuinrakennusten lämmitysjärjestelmien energiatuki (YM)
- Yleinen t&k-rahoitus (Tekes)

Energia- ja ilmastostrategia

Energia- ja ilmastostrategian keskeiset linjaukset

- **Saavutetaan hallitusohjelman energiatavoitteet**
 - Uusiutuva energia 50 % energian loppukäytöstä 2020-luvulla
 - Omavaraisuus 55 % energian loppukäytöstä
 - Öljyn energiakäytön puolitus vuoteen 2005 verrattuna (bensa, diesel, polttoöljyt, kotimaan lentoliikenteen polttoaineet)
 - Tieliikenteen biopolttoaineet energiasisältönä sekoitusvelvoite 30 % (yli 23,5 %:n erillisen tavoitteen)
 - Lopetetaan kivihiilen käyttö ottaen huomioon energian toimitusvarmuus, huoltovarmuus ja poikkeukselliset tilanteet. Valmistellaan asiaa koskeva lakiesitys tämän hallituskauden aikana.
- **Politikkatoimia ohjaa kustannustehokkuus ja energiajärjestelmän muutostarpeet**
- **Sähkömarkkinoiden toimintaa kehitetään Pohjoismaiden ja Baltian alueellisten ja eurooppalaisten markkinoiden lähtökohdista.**
- **Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin välille suunniteltu hanke on välttämätön riittävien siirtoyhteyksien varmistamiseksi. Tavoitteena on saada siirtoyhteys EU: PCI-listalle vuonna 2017**

Uusiutuva energia - Yleiset

- **Pitkän aikavälin tavoitteena on, että energiajärjestelmä muuttuu hiilineutraaliksi ja perustuu vahvasti uusiutuviin energialähteisiin.**
- **Maatalouden, yhdyskuntien ja teollisuuden jätteiden ja sivuvirtojen hyödyntämistä.**
- **Uusiutuvaan energiaan perustuvaa hajautettua sähkön ja lämmön tuotantoa edistetään.**
 - **Hajautettua pientuotantoa** pyritään lisäämään pääosin markkinaehtoisesti ja nykyisin taloudellisin kannustein.
 - **Informaatio-ohjauksella** ja paikallisilla referenssikohteilla lisätään kansalaisten, yritysten ja julkisen sektorin kiinnostusta uusiutuvan energian hyödyntämiseen kiinteistökohtaisissa energiaratkaisuissa.
- **Uusiutuvan energian investointitukia kohdennetaan ensisijaisesti:**
 - uuden teknologian kaupallistamiseen sekä
 - päästökauppasektorin ulkopuolisten sektoreiden kuten liikenteen kehittyneitä biopolttoaineita tuottaviin laitoksiin, liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien yleistymiseen ja yritysten ja maatalojen kiinteistökohtaiseen tai muuhun päästökauppaan kuulumattomaan sähkön- ja lämmöntuotantoon.
- Tavoitteena on, että tuista eri teknologioille luovutaan teknologian kehittyessä, kustannusten alentuessa ja kilpailukyvyyn parantuessa.

Uusiutuva energia – Puupohjainen energia

- **Energiaverotuksella kannustetaan käyttämään CHP- tuotannossa sekä lämmön erillistuotannossa ensisijaisesti metsähaketta ja metsäteollisuuden sivutuotteita.**
- **Valmistauduttaessa EU:n vuonna 2021 alkavaan ohjelmakauteen arvioidaan metsätalouden kannustejärjestelmän uudistamista.**
 - Työssä selvitetään tarve metsätalouden tuille vuoden 2020 jälkeen myös uusiutuvan energian tavoitteiden näkökulmasta.
- **Turpeen verotuksella pyritään varmistamaan:**
 - turve ei ole kilpailukykyisempi kuin metsähake tai metsäteollisuuden sivutuotteet,
 - kuitenkin kilpailukykyisempi kuin kivihiili ja muut fossiiliset tuontipolttoaineet.
- **Metsähakkeen tukijärjestelmä säilytetään nykyisenä komission voimassaolevan valtioneuvoston päätöksen mukaisen ajan.**
 - Tukijärjestelmän tarpeellisuutta ja kehittämistä arvioidaan vuoden 2018 aikana.
 - Puupolttoaineiden käyttöä ei edistetä tukijärjestelmän avulla, jos polttoaineiden käyttö on kannattavaa myös ilman tukea.
- **Politiikkatoimia kehitettäessä otetaan huomioon metsäbiomassan saatavuus ja sen jalostusarvo eri käyttökohteissa.**
 - Liikenteen kehittyneiden biopolttoaineiden kasvava kotimainen tuotanto lisää myös metsäteollisuuden sivutuotteiden ja metsähakkeen käyttöä.
- **Tuontihakkeen käytön määrää ja osuutta seurataan säännöllisesti.**
 - Metsähakkeen käytön ja sen tuotantoketjun yrittäjyyden ja työllisyyden kannalta olennainen päätösvalta, käyttävätkö kotimaista vai tuontihaketta, on voimayhtiöillä.
 - Tuontihakkeella tuotettua energiaa ei lasketa mukaan energian hankinnan omavaraisuuteen.

Uusiutuva energia – Sähkön ja lämmön tuotannon tuet (1)

- *Uusiutuvan energian lisääminen ja energiajärjestelmän muuttaminen pitkällä aikavälillä täysin päästöttömäksi ja hiilineutraaliksi edellyttää kannustimia osaamisen ja yhä tehokkaampien ratkaisujen kehittämiseen.*
- **Kansalliset markkinat on perusteltua säilyttää kiinnostavina muun muassa tuulivoima- ja aurinkosähköhankkeiden kehittämiseksi, joihin liittyvät investoinnit ovat maailmalla vahvassa kasvussa.**
 - Suomen uusiutuvan energian potentiaalin hyödyntäminen teollisen mittakaavan sähkön tuotannossa on yksi keskeisistä kysymyksistä pitkän aikavälin energia- ja ilmastotavoitteiden kannalta.
- Nykyisenkaltaisesta tuulivoiman syöttötariffijärjestelmästä luovutaan sovitusti. Tavoitteena on sen sijaan hankkeiden toteutuminen tulevaisuudessa markkinaehtoisesti.
- **Ylimenokauden ratkaisuna ja suomalaisen hankeosaamisen ylläpitämiseksi on tarpeen ottaa käyttöön teknologianeutraalit tarjouskilpailut,**
 - Tuotantotukea ainoastaan kustannustehokkaimmille ja kilpailukykyisille uusiutuvan sähkön investoinneille.
 - Metsäenergiaa hyödyntävien pienimuotoisten yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon hankkeiden sisällyttämistä tuotantotukijärjestelmään selvitetään erikseen ottaen huomioon puu- ja polttoainemarkkinat.
 - Tavoitteena on lisätä uusiutuvan sähkön tuotantokapasiteettia 2020-luvulle mentäessä sähköjärjestelmän kehittämistarpeet huomioon ottaen.
 - Vuosina 2018-2020 kilpailutetaan yhteensä 2 TWh
 - Tuotantotuen ja siihen liittyvän kilpailutuksen malli täsmennetään asiaa koskevan hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä.
- **Tuotantotukijärjestelmää valmisteltaessa ja sovellettaessa otetaan huolella huomioon yhteiskunnalliset vaikutukset, mukaan lukien yritys-, ympäristö- ja terveysvaikutukset.**
 - Työ- ja elinkeinoministeriö teettää riippumattoman ja kattavan selvityksen tuulivoiman terveys- ja ympäristöhaitoista ennen tuotantotukea koskevan lain valmistelua.

Uusiutuva energia – Sähkön ja lämmön tuotannon tuet (2)

- Investointitukea jatketaan.
 - Harkinnanvarainen investointituki soveltuu erityisesti uuden energiateknologian kokeiluhankkeisiin.
 - Lisäksi investointituki on jatkossakin tarpeen edistämään pienehköjä teollisen mittakaavan sähkön tuotannon hankkeita sekä päästökauppaan kuulumattomia yritysten ja maatilojen lämmöntuotannon investointeja
 - Tukitasoja alennetaan kustannustehokkuuden parantuessa ja investointituista luovutaan siinä vaiheessa, kun hankkeet käynnistyvät markkinaehtoisesti.
- Maaseudun sähkön pientuotantoa ja hajautettua lämmöntuotantoa edistetään Manner- Suomen maaseutuohjelman maatalouden investointituella ja yritystuilla.
- Sähkön pientuotannon osalta säilytetään nykyiset taloudelliset ohjauskeinot ml.:
 - sähköveromalli, jossa alle 800 MWh tuotanto on vapautettu sähköverosta omassa käytössä,
 - sekä kotitalousvähennys asennustyöstä.

Energiatuki

Energiatuen tavoitteet

- Energiatukea voidaan myöntää sellaisiin ilmasto- ja ympäristömyönteisiin investointi- ja selvityshankkeisiin, jotka:
 - 1) lisäävät uusiutuvien energialähteiden käyttöä
 - 2) edistävät energiatehokkuutta ja energian säästöä
 - 3) *vähentävät energian tuotannosta tai käytöstä aiheutuvia ympäristöhaittoja*
- Lisäksi energiатуella edistetään uuden energiateknologian käyttöönottoa ja markkinoille saattamista.
- Tuen ensisijainen tarkoitus on vaikuttaa investoinnin käynnistymiseen parantamalla sen taloudellista kannattavuutta ja pienentämällä uuden teknologian käyttöönottoon liittyviä taloudellisia riskejä.

Tyypilliset tukitasot (vuoden 2017 linjaukset)

Uusiutuvan energian hankkeet

Sähköntuotanto

- Pienvesivoimalat 15–20 %
- Kaatopaikkakaasuhankkeet 15–20 %
- Pientuulivoima 20–25 %
- Aurinkosähköhankkeet 25 %

Lämmöntuotanto

- Lämpökeskukset (biomassa) 10–15 %
- Lämpöpumppuhankkeet 15 %
- Aurinkolämpöhankkeet 20 %
- Biokaasuhankkeet 20–30 %

Polttoaineen tuotanto

- Biokaasuhankkeet (liikenne) 20–30 %
- Muut biopolttoaineet 20–30 %

Uuden teknologian investoinnit +5-10 %

Energiansäästö ja -tehokkuusinvestoinnit

- Energiatehokkuussopimusyritykset 20 %
- ESCO-palvelua käyttävät yritykset (energiatehokk.sop.) 25 %
- Muut ESCO-palvelua käyttävät yritykset 15 %

- Uuden teknologian investoinnit +5-10 %

Katselmukset

- Kuntasektorin uusiutuvan energian katselmukset 60 %
- Kuntasektorin, mikro- ja pk-yritysten energiakatselmukset 50 %
- Muut energiakatselmukset, -analyysit ja selvityshankkeet 40%

Energiatuki 2017 → (1/2)

- **VNA 1063/2012 voimassa vuoden 2017 loppuun asti**
 - Uusi asetus 2018 →
 - Lisäksi mm. linjausten, ohjeiden jne. päivittäminen
- **Nykyinen valtuus 35 M€**
 - Energia- ja ilmastostrategiassa linjattiin tasokorotuksesta (+5 M€/v)
 - Lisäksi ns. energiakärkihanketuen jatko (+60 M€/v)
 - Puoliväliriihessä yhteensä strategian toteutukseen 25 M€ (sis. liikenne, puurakentaminen, informaatio-ohjaus + energiatuen lisäys).
 - TAE2018-prosessi kesken ja antaa suuntaa tuleville vuosille (syksyllä)
- **Aikataulu**
 - Valmistelu aloitetaan Q2 2017
 - Uusi VNA valmistellaan syksyllä

Energiatuki 2017 → (2/2)

- **Päälinjat säilynevät nykyisellään**

- Pääpaino ei-päästökauppasektorissa (sis. liikenne), hajautetussa (pien-)tuotannossa ja energiatehokkuussopimusyritysten energiatehokkuusinvestoinneissa sekä uuden teknologian hankkeissa.

- **Pohdintaa**

- Keskeisimpänä haasteena se, että 35 M€ ei riitä nykyiselle hankemassalle
- Nykyinen, laaja tukikohdevalikoima vs. kohdennetumpaa
- Avoin haku (nykyinen) vs. hakumääräajat
- Kilpailu hankkeiden välillä
- Erilaiset rahoitusratkaisut (Pankki-/tulorahoitus, leasing, ESCO, jne.)
- Lisäksi hallinnollisiin prosesseihin jne. sujuvoittamista/kehittämistä.

- **Ideat, palautteet, kehityskohteet jne. → pekka.gronlund@tem.fi**

Tukimuodot

- Energiatuki on harkinnanvarainen edistämismuoto, ja perustuu tapauskohtaiseen harkintaan.
- Energiatukea voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille. Tukea ei myönnetä asunto-osakeyhtiöille, asuinkiinteistöille tai maatiloille.
- **Investointihankkeella** tarkoitetaan investointia käyttöomaisuuteen sekä siihen liittyvää valmistelua, seuranta ja tiedotusta.
- **Selvityshankkeella** tarkoitetaan energiakatselmuksia ja -analyysjä, **Uusiutuvanenergian kuntakatselmus**, Motiva

Energiatukihakemuksia käsitellään

- **UUSIA 2017 Ministeriössä (TEM) tai TEKES:ssä**
- **Ely-päätösten maksut KEHA-keskuksessa, muutokset -2016 ELY-keskuksissa**
- **TEKES kun investointihankkeen hyväksyttävät kustannukset ovat enintään 5 000 000 euroa**
- **tai**
- **kun selvityshankkeen hyväksyttävät kustannukset ovat enintään 250 000 euroa.**
- **TEM käsittelee hakemukset kun kustannukset ylittävät edellä mainitut summat, tai hanke liittyy uuden energiateknologian käyttöönottoon**
-

Hyväksyttäviä kustannuksia

- Investointituki; hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla:
 - koneiden ja laitteiden hankinta, asennus- sekä muutos- ja korjaustyöt,
 - rakennustekniset työt ja rakennustöiden valvonta,
 - raivaus- ja maanrakennustekniset työt,
- investoinnin suunnittelu, projektointi, käyttöönottokoulutus

Selvityshankkeet: ostopalvelu, matkat, omatyö

TUEN HAKEMINEN

- Hakemus TEKESIIN ennen hankkeen aloittamista;
 - sen jälkeen hankkeen voi omalla riskillä aloittaa
- Sähköinen haku www.TEKES.fi
- Hakemus tehdään asiointipalvelussa
 - Kirjaudu, muokkaa tiedot, hallinnoi oikeuksia
- Toimitamme kaikki hakemuksiin, päätöksiin, projektimuutoksiin ja maksuihin liittyvät asiakirjat asiointipalvelun kautta.
- Asiointipalvelusta näet projektin ajantasaiset tiedot ja projektiin liittyvät asiakirjat. Myös projektisuunnitelma on saatavilla sähköisesti.
- Kaikki projektin aineisto on luettavissa niille, joilla on asiointipalveluun luodut oikeudet projektille.

■ Myöntökriteerit:

- käynnistävä vaikutus, tuen tarve, kannattavuus, investoinnin takaisinmaksuaika (3-10 v),
 - hankkeella vähennetään fossiilisten energialähteiden käyttöä
 - energiansäästöinvestoinneissa vaatimuksena energiatehokkuussopimus2017
- Tukitaso: 8...15...20...25...30% (uuden teknologian hankkeissa 30 - 40 %)
- Myönnetty tuki maksetaan aina jälkikäteen, toteutuneiden kustannusten perusteella

Lisätietoa

- www.TEKES.fi
- Markku Mäkelä (tuotepäällikkö), puh. 029 50 55247, Lahti
- Timo Fager, puh. 029 50 55210, Tampere
- Riitta Ketomäki, puh. 029 50 55233, Seinäjoki
- Tapani Saarenpää, 029 50 55271, Seinäjoki
- Mikko Tapojärvi, puh. 029 50 55277, Oulu
- Erkki Väisänen, puh. 029 50 55285, Helsinki